

Достъп до качествено образование на ромите ще обсъдят специалисти на среща в хотел "България"

Доклад "Равен достъп до качествено образование на ромите", ще бъде обсъден на 20 юни на среща в София.

Специфичните проблеми на ромите в образованието, признати и от международни институции, са в основата на изследването, изготвено от програмата "Мониторинг и застъпничество в процеса на присъединяване към ЕС" (EUMAP) съвместно с Институт "Отворено общество" в Будапеща. Проектът "Равен

достъп до качествено образование на ромите" е част от поредица доклади, които се осъществяват в двете държави в рамките на Десетилетието на ромското включване: България, Румъния, Македония, Словакия, Сърбия, Унгария, Хърватия, Черна гора и Чехия. Екип от експерти изследва конкретни случаи и практики във всяка страна с цел да се добие по-задълбочена и реална представа по отношение на ромското образование. *РИЦ/РИС*

Имате циганско училище, там ви е мястото

от стр. 3 • **г р о м а д е н г а р**

Друг ключов въпрос по отношение на българската липса на реализъм е факта, че ние дълго време отричаме, че у нас има твърде, твърде висока неграмотност. Ние започнахме да огласяваме, да проблематизираме 8-9% примерно неграмотност сред ромите, после направихме 14%, после 17-18%, докато накрая си признахме, че тя минава и 25-те %, а някои говорят и за 40% неграмотност. И в това число не влизат т. нар. функционално неграмотни хора, т.е. учил какъв учил, но в никакъв случай няма да може да си напи-

то обаче, пак повтарям, бяха само документи. И след тях, и след тези наредби, които пусна министерството ние трябваше да ходим по някои места и да им казваме, че не може директори да казват на деца през първия учебен ден "вие имате циганско училище, там ви е мястото". Тоест, отново и отново се сблъскваме с факти, които са защитени нормативно, т.е. има достатъчно документи, но там, където те вече трябва да се прилагат, се къса нишката и там, бих казал, не стига и това, което до ден

нещо? Това е против нашата държава, вие какво искате - турска държава, ромска държава, еврейска държава, какво искате вие?". Тези същите хора, и аз го говоря вече от много години, не спират и денонощно ни облъчват "Как е възможно да има предаване на турски по нашата национална телевизия, какво трябва да се направи в западните покрайнини с налагането на българския език, българската култура, българските обичаи и традиции и т.н.". Защо с този двоен аршин? Кое тогава ще ни доведе до тази желана демокрация, която искаме и тя идва така или иначе. Тази демокрация идва дори и с парите си, за да промени нещо в нашия български живот, в нашето образователно ежедневие. Тя дойде с парите и на Сорос и на Световната банка и т.н. и пак ние, с чувството на липса на реализъм, липса на перспективно мислене с лека ръка махнахме - "Не ни трябват тези пари", защото фактически това направихме. Докато непрекъснато се оплакваме, че липсват пари за образованието, ние им казахме "Не ни трябват вашите пари", не ни трябват, защото Сорос като даде пари или Световната банка, те ще кажат каква музика ще се свири в България. Ето, и те го казах, в такъв прав текст в парламента. Как ще се справи тогава нашето образование с тази образователна политика? Ще се изправи срещу тези политици човекът, който получава 200 лева ли и трепери за това местенце, да не остане и без него, не може. Затова аз ще си позволя да се обърна към представителите на европейските структури. Намерете ефективни начини да се справим ние заедно с вас с това отношение към образованието. Ние ще ви предложим, имаме достатъчно идеи, но вие просто помогнете парите, които идват да отиват за образователна политика, но единствено чрез институцията на

МОН, а отделно пък това министерство да бъде подложено на достатъчно ефективен граждански контрол (предполагам не сте забравили, че Министерството на финансите беше най-големият представител на образованието през последните години, не МОН). От една страна ние можем да се похвалим, защото само в МОН съществува гражданския момент в лицето на Консултативния съвет. Необходимо е обаче да има ефективност от онова, което прави Консултативния съвет, за да може в крайна сметка да дадем възможност на онези, които достатъчно дълбоко познават проблемите на малцинствата да участват в тяхното решаване. Нека не се заблуждаваме, че малцинствата не съзнават процеса на арогантно, безапелационно отхвърляне на цели общности и изолирането им от процесите на вземане на решения - "Вие не се обаждайте, вие стойте там, в гетото, когато трябва, ще ви повикаме". Не ги викат, в МОН ромите имат само един представител, в други министерства нито един. Ние ще ви кажем как ще стане, вие няма да решавате, а знайте че един такъв процес, в който ние се лишаваме от енергията, от идеите, от активите на самата общност е процес, който е малко или много е обречен. Решенията, които ще се вземат другаде без ромите за ромите, без малцинствата за малцинствата според мене са обречени и точно това доказва необходимостта, твърдата необходимост, категоричната необходимост от съществуването на Консултативния съвет. Необходимо е обаче този Консултативен съвет да работи ефективно, не да бъде само производител на документи, а да има своите реални, ефективни действия, своите възможности да се намесва и да променя образователния курс на нашата държава. Благодаря ви.

Вземат си закуските, изяждат ги и след това се прибират

/Из изказване на Мирослав Мурджов - депутат от БНС/

В XXI век да мотивираме завръщането на учениците със закуски, е меко казано примитивно. И мисля, че ако направите една действително реална оценка (ще се радвам да чуя трезвата оценка за миналата година) колко трайно са се завърнали. Защото не е тайна и самите учители го подсказват, че основно българските циганчета - да си го кажем ачик ачик - идват в училището, взимат си закуските, изяждат ги и след това се прибират. И ефектът е абсолютно нулев. Това е. Нямам нищо против да бъдат подпомагани определени социални групи. Българската държава се ангажира с един нормален подход спрямо тях да ги върне на училище, защото това е действително начинът, по който те могат да бъдат превъзпитани и да влязат в нормална среда. Но, ако си мислите, че начинът е отново със закуски, според мен меко казано няма да постигнем никакъв ефект. По-добре да инвестираме в тази положителна инициатива, която започна от миналата година с безплатните учебници - нещо много добро, отколкото да инвестираме в закуски.

ПРОТОКОЛ от заседание на Комисията по образованието и науката, проведено на 10 май 2006 г.

ше една молба или заявление за работа, няма да може да напише един протокол, примерно, който се иска от него. Пак липсваше реализъм и трябваше да ходим из страната, да обясняваме на директори на училища, онова, което те познаваха от дългогодишния си опит по-добре и от нас: "Как така в България има сегрегация, за какво говорите?", питаха те. Докато част от самите тях не станяха ръководители на проекти и сами изнесоха фактите, такива каквито са: колко са т. нар. цигански училища в България, какъв е процента на ромчетата, които учат в тях и какво е качеството на образованието, което те получават. Едва тогава, въз основа на този анализ, въз основа на тези факти излязоха тези документи, кои-

гнешен правим - процесът на десегрегация се извършва от неправителствения сектор. Имаме документи, но къде на кое ниво сте чули, а то е само едно - министърът трябва да говори за тези факти, българският министър на образованието да се изправи по телевизия, по радио, да отнеме малко от много ценното медийно време и да каже "Такива, такива, такива са фактите у нас", за да не може в крайна сметка да прилагаме този нашенски, пак български двоен стандарт, двойния аршин. Непрекъснато казваме "Как така няма да има, а то всъщност има - има българско радио в Канада, има българско радио в Чикаго, има българско радио в Австралия, там има възможност да учиш български език, създават се условия, у нас защо да има такава